

Rapport: SIP - form utan innehåll?

Om föreningen Equal

Equal är en ideell förening. En majoritet av medlemmar och anställda har egen erfarenhet av missbruk/beroende, psykisk ohälsa och annan social utsatthet som t.ex. våld. Vi vet inte om vi vill betrakta oss som en brukarorganisation men vi arbetar alltid utifrån ett brukarperspektiv.

Equal verkar inom en skärningspunkt där människor med en ofta sammansatt problematik av beroende/missbruk, psykisk ohälsa och social utsatthet möts. Våra medlemmars och målgruppers livsföring präglas i princip alltid av djup fattigdom, bristande kunskap om rättigheter och möjligheter samhället erbjuder samt svårigheter att kommunicera med myndigheter på ett konstruktivt sätt.

Föreningen driver tre verksamheter där vi regelbundet arbetar med SIP:ar:

Qvinnoqraft som är en daglig mötesplats för kvinnor med beroende/missbruk, psykisk ohälsa och social utsatthet, ofta våldutsatthet.

Boendet: Föreningen driver ett boende i Älvsjö. Vi förhyr där en korridor med 13 lägenheter som vi i samverkan med placerande socialtjänster hyr ut till personer som vill sluta med ett missbruk och bygga ett nytt liv.

Socialt ombud och rådgivning: Vi bistår människor i deras möten med olika myndigheter med syfte att förbättra deras odds att få det de har rätt till. Många av de vi bistår har inte ärenden som platsbyråer inom diskrimineringsgrunderna och de har därför svårt att få hjälp av t.ex. befintliga antidiskrimineringsbyråer. Däremot leder deras sammanlagda svårigheter till att det kan bli svårt för dem att få det de har rätt till enligt olika lagar. Dessa svårigheter försöker vi att bistå människor att komma runt och igenom.

Historik – hur var det innan SIP?

2004 startade vi vår verksamhet Qvinnoqraft, nuvarande Qvinnoqraft. Ganska snabbt fann vi att många av våra besökande kvinnor hade många kontakter med olika myndighetspersoner och personer från sjukvården. Inte sällan kunde det röra sig om 8 – 10 personer som drog i dem och hela tiden prioriterade sig och sina möten. Kvinnorna for runt som torra skinn och inte sällan missade de något av veckans många möten vilket ledde till sura miner och inte sällan ökad press på skötsamhet med hot om sanktioner. Vi började långsamt utveckla en metod där vi kallade till nätverksmöten och försökte samordna alla olika inblandade för att lätta på trycket för den det gällde. Det fungerade bra där det fanns engagerade handläggare och personer runt om kvinnan. Det fungerade sämre där engagemanget var mindre. Vi har genom åren deltagit i 400 – 500 [SIP:ar](#). Denna rapport bygger på erfarenheter från dessa SIP:ar.

Generell utveckling sedan dess – socialtjänsten

Nu, 10–15 år senare ser vi hur socialtjänsten (i Stockholm) har subspecialiserats ytterligare jämfört med då. Många av de vi arbetar med möter dessa aktörer från socialtjänsten:

-Vuxen – missbruk/beroende

- Socialpsyki – diagnoser, bostöd.
- Ekonomi – Boende, försörjning.
- Utbetalare – av FSS.
- Barn/Ungdom
- Våld i nära relationer
- Andra aktörer inom soc: BUS, bostöd, kontaktperson, utförare, etc.

Vi ser hur man inom socialtjänsten INTE samordnar sig och sina instanser. Man har ofta en gemensam plan om vart man syftar men ingen samordning om vad som ska hända vid t.ex. ett återfall.

I Stockholm menar vi att Ekonomi har ett slags överprövningsrätt av olika fall då man sitter inne på den grundläggande delen om boende och ekonomi. Ekonomi har helt andra riktlinjer och mål än vad t.ex. Vuxen har. I vissa stadsdelar kör Ekonomi ett eget race och struntar i Vuxens planering. Resultatet kan bli avslutade boendeinsatser och/eller indraget försörjningsstöd under en månad och att motiverande arbete Vuxen gjort under lång tid kullkastas. Vi ser också exempel på det motsatta. Där samarbete fungerar. Resultatet för klienten men också för alla inblandade, blir otroligt mycket bättre.

Till bilden ska läggas en otroligt stor personalomsättning vilket leder till brister i kontinuitet. En ytterligare dimension är att ekonomistyrningen är kraftigt gällande. Det yttrar sig i att delegationsrätten för många socialsekreterare är minst sagt begränsad – chefen bestämmer om alla insatser som kostar något.

Generell utveckling sedan dess – hälso- och sjukvården

Psykiatri har under dessa år också subspecialiserats. Det har lett till att våra många gånger multisjuka klienter får besöka och kämpa med en lång rad olika aktörer inom vården. Man kan t.ex. ha neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samtidigt som man är beroende av bensodiazepiner och kanske något annat samt har ångest och depression och väldigt ont i knäna eftersom man är kraftigt överviktig. Det blir en rad olika enheter att besöka inom hälso- och sjukvården om man ens får komma in

Det går en skiljelinje mellan beroende och annan psykiatri där patienter som anses ha beroendeproblem inte tas emot på "vanliga" mottagningar. Mottagningar kan välja, och väljer, bort patienter.

Givetvis måste man dessutom sköta alla tider, annars anses man inte tillgodogöra sig vården och kan bli utskriven från någon eller några mottagningar med detta som anledning.

Även i vården råder hög personalomsättning.

Positiva saker med SIP jämfört med tiden innan

Lättare att sammankalla till möte då tvånget om närvaro från både soc och HoS finns. Ingen av dessa två kan neka men vilka skickar man och med vilka mandat.

Vilka aktörer kommer oftast på en SIP

Från soc: Vuxenhandläggare, CM om sådan finns, ev. bostöd.

Från HoS: KP (för huvuddiagnosen), (representanter från sjukvården kommer oftast bara om man har SIP på aktuell mottagning, läkare i princip aldrig).

Vilka aktörer kommer oftast INTE på en SIP?

Från socialtjänsten: Ekonomihandläggare, chef (HL) med beslutsmandat.

Från HoS: ansvarig läkare (för huvuddiagnosen) (används ens begreppet patientansvarig läkare i länet?)

AF, FK, frivård.

Svagheter med SIP (ur vårt perspektiv)

SIP utgår från felaktiga antaganden

SIP utgår från att soc vill hjälpa och ge stöd och att vården vill vårda. Och att problemen som finns handlar om samordning mellan systemen. Vi menar att det delvis stämmer men att det är en mer komplicerad bild än så. Det finns incitament, ekonomiska och organisatoriska, för både socialtjänst och hälso- och sjukvård men också inom socialtjänst och HoS att hålla människor ifrån sig. Våra grupper är resurskrävande och "jobbiga" sett ur ett produktionsperspektiv, de tränger ut andra patienter. Kommer de aldrig in, eller ger man dem en möjlighet att straffa ut sig, belastar de inte budget eller produktionskapacitet.

SIP har ingen legal status

SIP är en plan och inget avtal. Det undertecknas av aktörer som saknar mandat att besluta i centrala frågor. Aktörer som inte deltar i SIP har inga åtaganden att följa det som skrivs fram i [SIP:en](#). Inte ens aktörer som deltar i mötet har det. En SIP blir ett slags kom ihåg-lapp där planeringen för den närmaste tiden finns med (vilket i sig kan vara positivt).

SIP har ingen som bevakar att uttalade åtaganden följs

SIP ger inget mandat för någon att följa upp om de åtaganden man utfäster på planeringen genomförs. Ofta är det klienten/patienten som efter bästa förmåga själv får bevaka att det blir som planerat.

Slutsatser

Stora rörelsen hos socialtjänst och hälso- och sjukvård går på tvärs emot det SIP vill uppnå. SIP har, i sin nuvarande form, ingen chans att kompensera för den ökande fragmentiseringen. Fragmentiseringen består i sig av tre starka krafter: subspecialisering, ekonomistyrning samt personalomsättning.

I de fall där SIP fungerar hade det fungerat i alla fall – tack vare engagerade handläggare och vårdare runt personen och där det finns ekonomiskt och organisatoriskt utrymme för patienten.

SIP löser i sig inga problem och saknar egenvärde - därför meningslöst att räkna SIP.

Förbättringsmöjligheter

Höj [SIP:ens](#) legala status – gör den till ett avtal som undertecknarna måste följa. Man borde kunna göra detta inom ramen för en regional överenskommelse. Detta gör att personer med mandat kommer på SIP-mötet. Själva det faktum att ett tvång finns om närvaro på SIP-mötet och att detta tvång fungerar såtillvida att det faktiskt kommer representanter från soc/HoS visar att det kanske är nödvändigt med starkare skrivningar för att motverka de andra faktorerna.

Skapa på försök SIP-samordnare med mandat att följa upp om någon aktör inte fullgör sina åtaganden. SIP-samordnaren kan vara den aktör som sammankallar till det initiala mötet eller någon annan.

Föreningssekreterare, Equal
info@equalsthlm.se

0707-972029